

Dan Bárta: Moc nebilancuju, poněvadž ještě furt jedu

19.12.2023

Známý zpěvák a nadšený entomolog žije a pracuje na Vinohradech. Povídal si s námi nejen o hudbě, ale taky o ekologii, kterou před časem vystudoval.

Poslední dobou jsem měla dojem, že už se hudbě tolik nevěnujete.

Ale jo, věnuju. Znamená pro mě hodně, a nejen ta moje. Pořád je ke slyšení něco zajímavého. A taky mě baví hudba jako taková — sednout si s kytarou znamená na hodinu se ztratit v nějakých souzvucích. Kdepak, hudba mě bere pořád dost. Skoro čím dál tím víc.

Jak často hraje?

Přibližně stokrát až stotřicetkrát do roka.

Před časem jste obnovili kapelu Alice, ve které jste začínal. Koncertujete i s ní?

Alici jsme neobnovili, spíš jsme nadělali trochu víc řečí a hluku kolem našeho pětadvacetiletého výročí. My hrajeme průběžně pořád, vlastně jsme přestali jenom na přelomu tisíciletí. Tehdy ještě nebylo v módě ani ve zvyku vydávat k tomu tiskové zprávy a posílat na všechny adresy smutné smajlíky a tak.

Naznačuje váš návrat k hudebním začátkům, že začínáte bilancovat?

Ani ne, na to moc nejsem. Spíš tak někdy uvažuju, jak by vypadalo, kdyby se nestalo to a tamto, ale taky o tom, že co bylo, bylo. Sem tam se přistihnu při vědomí, že jsem rád, že jsem studoval techniku zpěvu, a nerad, že jsem se nepřinutil naučit se noty. Někdy si připomenu ten či onen večírek nebo koncert, ale jinak moc nebilancuju, poněvadž ještě furt jedu.

A teď jedete v čem?

S J. A. R. jsme teď vydali desku Jezus Kristus Neexistus? a právě k ní jedeme šňůru. Pomalu píšeme nové skladby pro Illustratosphere a taky máme šňůru. V plánu je i několik koncertů s Triem Roberta Balzara, Kmeny v divadle v Braníku a tak dál.

Jaký hit musíte na koncertech nejčastěji přidávat?

My nemusíme nic, v tom je naše sláva. S Illustratosphere přidáváme B'artagnana, s J. A. R. Ještě se připlažíš a Bulháry, s Triem většinou Last Chance Lost a s Alicí Ani náhodou. On My Head, pokud jde o hit, přidávám spíš výjimečně, když hraju v duu s Jardou Friedlem, i když tu skladbu má na svědomí hlavně Míra Chyška, se kterým hraju v Illustratosphere a J. A. R.

Vy sám hraje na nějaký hudební nástroj?

Nehraju, neumím to. Brnkat si, pinkat a něco v tom slyšet, to jo, to by šlo. Hledat barvy, melodie, rytmy pěkně pomalu, tomu se ale nedá říkat hraní ani v legraci. Stejně je to s pianem nebo bicími... Ke své škodě prostě neovládám žádný nástroj, i když si myslím, že by mi to podstatně rozšířilo paletu souvislostí, možností, svobod a povinností. A taky by mě to dost bavilo, tím jsem si jist. Ale jít se to teď někam učit, na to jsem už stár.

Ale ještě nedávno jste studoval ekologii...

Ekologii jsem dokonce i vystudoval, a to pravda nedávno. To je holt relax a hobby. Pohled na svět skrz živá jsoucna, stálý a intenzivní zájem o přírodu, krajinu a tak. Teď dokonce točíme se Zdeňkem Suchým pro Českou televizi nový dokumentární seriál o stavu české krajiny a nejpálčivějších současných starostech ochránců přírody.

Máte ještě další projekty?

Na další aktivity mi moc čas nezbyvá, pokud chci být taky manžel a táta, což chci. Občas ještě kreslím schémata a mapy do entomologických knížek nebo mám přednášku, která se tak či onak otírá o vážky.

Vy jste se dokonce podílel na aplikaci Lovec vážek. Tušíte, kolik lidí ji používá?

Já myslím, že ten základní pracovní algoritmus je už passé. Byl navržený pro jiné podmínky, má jinou architekturu, logiku, celý systém. Nechci s tím moc otravovat, je to trochu složité. Kolik lidí s tou apkou ve finále přišlo do styku, to upřímně nemám páru.

A tím váš zájem o vážky skončil?

Vůbec ne, to je napořád. Zhruba před půlrokem jsme pod hlavičkou univerzit v Ostravě a v Kumasi prováděli takový hezký výzkum v Ghaně. Čtrnáct šťastných slunečných horkých dnů jsme v lese Atewa Range západně od Kyebi skákali s kamarády přes potoky a kaluže a chytali, fotili a počítali vážky. Krása nádherná. Tyhle služební cesty miluju. Ony to tedy nejsou služební cesty v pravém slova smyslu, protože mě za to nikdo neplatí, ale expedice se tomu bohužel říkat taky nedá.

Jezdíte na výpravy i s dětmi?

S dětmi zatím vyrážím opatrně. K vědomému a uvědomělému vstupu tam, kde příroda vládne, jim ještě pár let zbývá: Mikuláš je prvňák a Valentýna ještě miminko. Rád jim ukážu kus světa, pokud to jen trochu půjde, ale mučit je nehodlám. Ani se o ně nechci zbytečně strachovat. Miluju je. Stejně jako svou samotou v lese hlubokém, ideálně tropickém, deštném a primárním. Elišku, která je nejstarší a pomalu plnoletá, jsem světem už trochu protáhl a jsem si jist, že jí to rozšířilo obzor i zvedlo náladu. Ostatní děti časem. Už teď se těším.

Ještě se vrátím k oboru, který jste vystudoval. Motivoval vás k tomu, abyste se choval ekologicky?

Ekologicky se chová každý člověk. Už tím, že žije.

Takže i já se chovám ekologicky jenom tím, že jsem?

Samozřejmě. Vstupujete do mezidruhových i vnitrodruhových vztahů, účastníte se koloběhu látek a energií a jakákoliv vaše interakce s prostředím, které obýváte, se pak může stát předmětem seriózní ekologické studie, tak to myslím. Už to, že jste v nějakých souvislostech za nějakých měřitelných okolností někde přítomna, dokonce i jako prostředí samo, jsou ekologické veličiny...

Chápu, ale takhle jsem to nemyslela.

Já vím, vy myslíte ekologií spíš ohleduplný přístup k životnímu prostředí. Tak to se „ekologicky“ chovám, jak jen to je možné. S tím vědomím, že i tak je to málo, protože pokud žiju ve městě, je to obtížnější, město samo to dost komplikuje. Ale než být salónním ekologistou, to už je účinnější prostě jen vědomě a „po vesnicku“ šetřit. Takže používám veřejnou dopravu nebo nohy, třídím odpady, netopím naplno, neplýtvám

pitnou vodou a ideálně ani jídlem... Všimněte si, že se to skoro úplně kryje se souslovím „chovat se ekonomicky“. Aspoň na úrovni jednotlivce, který má samo sebou k dispozici volbu a může „tlačit odspodu“. A může aktivně chránit přírodu.

A vy? Chráníte? Jak?

No, spravuju kus „své“ krajiny v souladu s principy ochrany přírody. Sem tam dobrovolničím. A taky se ve volném čase věnuju základnímu výzkumu a osvětové činnosti. K ní patří i to, že se při všech vhodných a nevhodných příležitostech snažím otravovat se zjednodušením, že pokud budeme namísto ekologické říkat šetrné nebo ohleduplné, jen tím získáme. Ekologie pak nebude módním životním trendem, respektive vyprázdněnou floskulí, ale zůstane naukou o vzájemných vztazích mezi organismy a o vztazích organismů k jejich prostředí.

To zní zajímavě. Neuvažoval jste někdy o tom, že napíšete knížku?

Možná, třeba, uvidím, zatím nevím o čem. Dost to bude záviset na tom, jestli mě něco napadne. Jeden začátek už mám: „U rybníka Filosofáku puklo v hnízdě z rákosu a orobince vajíčko. Zatřáslo se a popraskalo, skoro se převalilo, jestli mi rozumíte.“ Víc toho nemám, snad zatím, ještě popřemýšlím.

V minulém rozhovoru jsem se bavila s Johanou Fundovou, která žije na Vinohradech a napsala o nich monografii. Máte rád Prahu 3?

Ale jo, děkuju za optání. Palác Akropolis, Jiřák a tak. Už docela dlouho žiju, pracuju a pohybuju se na Vinohradech, na širším průsečíku Trojky, Dvojky a Desítky, takže jsem tu vlastně skoro doma, jakkoliv si tímhle tvrzením nedovoluju provokovat žádného kovaného Žižkováka. Nejsem blázen.

Máte tu oblíbenou hospodu nebo restauraci?

Nemám. Já nejsem ani štamgast, ani labužník, pardon. Ale vlastně jo. Sem tam, tak jednou za půl roku, si zajdu do Billiard clubu v Řípské ulici, dám si smažák s hranolky a tatarkou plus dvě malé desítky a čumím na fotbal nebo hokej. Sám.

Blíží se Vánoce. Co vy a koledy?

Vánoce jsou fajn, mám je rád. Sice už z trošku méně zjištných důvodů než děti, ale mám. Těší mě ta atmosféra a jsem rád, že můžeme být všichni — tfuj, tfuj — zdraví spolu u stolu. Přes koledy nicméně úplně nejsem, i když ta s tou žežuličkou — Já bych rád k Betlému — má krásnou melodii.